

๑๗ มกราคม
วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนมกราคม ๒๕๖๗ ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๔๑๔ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

สารอวยพรปีใหม่ ๒๕๖๗
ของ
นางอโนชา ชีวิตโสภณ
ประธานศาลฎีกา ในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภา

ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๗ ดิฉันขอเชิญชวนสมาชิกเนติบัณฑิตยสภาและนักกฎหมายทุกท่านพร้อมใจกันน้อมจิตอธิษฐาน ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากล ตลอดจนพระบารมีแห่งพระสยามเทวาธิราช รวมไปถึงพระบรมเดชาานุภาพแห่งสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ โปรดบันดาลผลพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ให้ทรงพระเกษมสำราญ พระบารมีแผ่ไพศาล สถิตเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตลอดไป

ปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ กรรมการเนติบัณฑิตยสภา คณาจารย์ และบุคลากรของเนติบัณฑิตยสภาต่างมุ่งมั่นและตั้งใจทำงานอย่างดียิ่ง จนทำให้การดำเนินงานของเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดิฉันในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภาจึงขอขอบคุณและขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาเนติบัณฑิตยสภาให้ประสบความสำเร็จและเจริญเติบโตต่อไปอย่างยั่งยืน

ในวาระขึ้นปีใหม่ปีนี้ ดิฉันขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทุกท่านเคารพนับถือโปรดดลบันดาลให้ทุกท่านมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีจิตใจที่เข้มแข็งในการฟันฝ่าอุปสรรคทั้งปวง ประสบความสุข ความสำเร็จ และสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการตลอดไป

เนื่องจากปก

๑๗ มกราคม วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วง กรุงสุโขทัย ทรงทำนุบำรุงปกครองบ้านเมืองด้วยพระเมตตาธรรมต่อไพร่ฟ้า อาณาประชาราษฎร์ทรงสร้างสรรค์มรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมที่สำคัญ ๆ ของชาติไว้อย่างอเนกอนันต์มรดกของชาติที่สำคัญที่สุดก็คือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเมื่อประมาณปีพุทธศักราช ๑๘๒๖ อันเป็นต้นกำเนิดของอักษรไทยที่ใช้กันในทุกวันนี้

นอกจากนี้พระองค์ท่านยังได้ทรงรวบรวมแคว้นต่าง ๆ เข้าด้วยกันจนเป็นราชอาณาจักรไทยที่กว้างใหญ่ไพศาลกว่าทุกยุคสมัยที่ผ่านมา พระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติของพระองค์ท่านล้วนแต่เป็นการวางรากฐานแห่งความเจริญไว้ให้แก่ประเทศชาติและปวงชนชาวไทยทุกคนสืบทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน ดังที่ได้ประจักษ์รัฐบาลและปวงชนชาวไทย จึงได้พร้อมใจกันถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์ท่านเป็น “มหาราช” พระองค์แรกของชาติไทย และได้ร่วมกันสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ท่านขึ้นไว้เพื่อสักการะ ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์ จังหวัดสุโขทัย โดยพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีและทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยจังหวัดสุโขทัยได้จัดให้มีพิธีถวายบังคมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นมา นับแต่นั้นมาประมาณสามปีคือในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ สำนักงานสภาจังหวัดสุโขทัย

อ่านต่อหน้า ๔

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน มกราคม ๒๕๖๗ ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๔๑๔

สารบัญ

- ๒๒ สารอวยพรปีใหม่
- ๓๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔๕ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๕๘ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๑๑ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๓๓ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง
- ๑๔๕ บทความเรื่อง “หลักและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕” ตอนจบ
- ๒๒๒ มุมข่าว
- ๒๓๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม รองประธานฝ่ายอำนวยการ
● นายกฤษฎา บุญสมิต ฝ่ายอำนวยการ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทร์พริก ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยปฐมะ ● นายทรงพล สุวรรณพงษ์
● นางสาวธูษา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกิจาร ● นายเชษฐ สุขสมเกษม กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นายกฤษฎา บุญสมิต
ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา
● นายทีปกร โกลมพันธ์พร ฝ่ายดำเนินการ นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ โสวัณณะ ● นางสาวสนา เกตุแห่ง
กะเบียน จัดส่ง ● นางสาววิศรา สุขโสภี

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ได้มีหนังสือเสนอต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ขอให้มีการกำหนด “วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช” ขึ้น โดยถือเอา วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ซึ่งเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธี และทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ เป็น “วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช”

ต่อมา คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย และจัดเอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้รับมอบหมายให้พิจารณา ทบทวนเรื่อง การกำหนดวันสำคัญทางประวัติศาสตร์โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และความถูกต้องตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้เสนอความคิดเห็นว่า ควรจะเป็นเหตุผลที่ว่า พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพบหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งตรงกับวันศุกร์ที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๓๗๖ เมื่อได้มีการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ แล้ว ในที่สุด คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติตามที่สำนักงานเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี เสนอ ในการกำหนดวันสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติ ซึ่งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย และจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว ดังนั้นวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงเป็น “วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช” วันสำคัญทางประวัติศาสตร์วันหนึ่งซึ่งถูกกำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก

วันที่ ๑๗ มกราคมของทุกปี จึงถือเป็นวันสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช จังหวัดสุโขทัย ได้จัดให้มีงานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นประจำทุกปี เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่มีต่อประชาชนชาวไทย กิจกรรมในงานประกอบด้วย พิธีบวงสรวงพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ขบวนแห่สักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราชของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รัฐวิสาหกิจ และประชาชน มีการแสดงศิลปะพื้นบ้าน และพิธีสวดสรวญญูฯ ฯลฯ สถานที่จัดงาน

คือ บริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม (เฉพาะการแสดงข้างศึก และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้อัญเชิญพระนามพ่อขุนรามคำแหงมหาราช องค์มหาบุรุษกษัตริย์ของประเทศไทยผู้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างยิ่งใหญ่ไพศาลมาแล้วในอดีต มาตั้งเป็นชื่อของมหาวิทยาลัย จัดเป็นมหาวิทยาลัยแห่งที่ ๑๐ ที่ได้จัดให้มีการศึกษามาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ในระยะแรกได้ใช้อาคารสถานที่ปัจจุบันเป็นที่ตั้งชั่วคราว

ต่อมาได้รับอนุมัติจากรัฐบาลให้ใช้สถานที่นี้เป็นที่ตั้งถาวรได้ตลอดไปใน พ.ศ. ๒๕๑๕ นับแต่ได้สถานที่เป็นที่ตั้งถาวรแล้ว มหาวิทยาลัยได้เร่งดำเนินการก่อสร้างอาคารและปรับปรุงสถานที่ให้ทันกับการเปิดสอนของแต่ละปีมาโดยลำดับ ถาวรวัตถุสิ่งแรกที่มหาวิทยาลัยเห็นว่าจำเป็นจะต้องก่อสร้างก่อน ก็คือที่ประดิษฐานพระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งมหาวิทยาลัยได้อัญเชิญมาเป็นเครื่องหมายและนามของมหาวิทยาลัย นับจากวันที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้เสด็จพระดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดพระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และพระราชทานปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ แล้ว มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน เป็นวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่มหาวิทยาลัย โดยได้จัดให้มีพิธีบวงสรวงและกระทำพิธีสักการะพระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้วันที่ ๑๗ มกราคม ของทุกปี เป็น “วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช” มหาวิทยาลัยจึงได้จัดให้มีพิธีบวงสรวง และกระทำพิธีสักการะ พระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งประดิษฐาน ณ บริเวณลานพ่อขุนซึ่งเป็นศูนย์กลางของมหาวิทยาลัย ทุกปีเสมอมา

ภาพหน้าปก

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ราชบุรี และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

แหล่งข้อมูล

- เว็บไซต์กรมประชาสัมพันธ์ (ออนไลน์.) ค้นเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๗

<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/9/iid/151225>

การตรวจรับพัสดุและการคิดคำนวณค่าปรับตามสัญญาซื้อขาย**

ข้อเท็จจริง

รัฐวิสาหกิจ บ. ทำสัญญาซื้อขายเฟอร์นิเจอร์สำนักงานจำนวน ๕๘ รายการ กับบริษัท พ. จำกัด ผู้ขาย ตามสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ แบ่งการส่งมอบเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ เฟอร์นิเจอร์สำนักงาน รายการที่ ๑ - ๔๙ กำหนดส่งมอบภายในระยะเวลาไม่เกิน ๖๐ วัน นับถัดจากวันส่งมอบพื้นที่ โดยติดตั้ง ณ อาคารอำนวยการชั้น ๒ กับส่วนที่ ๒ เฟอร์นิเจอร์สำนักงาน รายการที่ ๕๐ - ๕๘ กำหนดส่งมอบภายในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยติดตั้ง ณ อาคารอำนวยการชั้น ๔ ซึ่งในส่วนของการส่งมอบเฟอร์นิเจอร์ส่วนที่ ๑ มีการส่งมอบตู้ทรงสูงจำนวน ๗ ตู้ ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งล่าช้ากว่ากำหนดเป็นเวลา ๔๗ วัน และรัฐวิสาหกิจ บ. มีการงัดค่าปรับให้ผู้ขายเป็นเวลา ๗ วัน เนื่องจากรัฐวิสาหกิจ บ. สั่งให้หยุดการทำงานจากการที่เจ้าหน้าที่ของผู้ขายที่มาติดตั้งติดตั้งโควิด ๑๙ ทำให้เหลือระยะเวลาล่าช้าทั้งสิ้น ๔๐ วัน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้รายงานและคิดค่าปรับผู้ขายตามสัญญาข้อ ๑๐ ซึ่งกำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้ซื้อมิได้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามสัญญาข้อ ๙ ผู้ขายจะต้องชำระค่าปรับให้ผู้ซื้อเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒ (๐.๒%) ของราคาส่งของที่ยังไม่ได้รับมอบ (แต่ละสถานที่ติดตั้ง) นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญาจนถึงวันที่ผู้ขายได้นำสิ่งของมาส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อจนถูกต้องครบถ้วน” ซึ่งข้อความว่า “(แต่ละสถานที่ติดตั้ง)” ในข้อสัญญาดังกล่าวเป็นเพียงข้อความที่ระบุไว้เพื่อความชัดเจนว่าจะต้องพิจารณาว่าสิ่งของที่ยังไม่ได้รับมอบนั้นอยู่ในส่วนที่จะต้องติดตั้งในสถานที่ใด อันเนื่องมาจากตามข้อ ๓ ของสัญญาได้กำหนดวันส่งมอบของสถานที่ติดตั้ง ๒ แห่ง ไว้แตกต่างกัน ซึ่งจะมีผลต่อการคำนวณจำนวนวันที่จะคิดค่าปรับตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่งของสัญญาดังกล่าว แต่การคิดค่าปรับในส่วนของราคาส่งของนั้นจะต้องคิดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒ ของราคาส่งของแยกตามราย

ข้อหาหรือ

รัฐวิสาหกิจ บ. จึงขอหาหรือ ดังนี้

๑. การคิดคำนวณค่าปรับกรณีการส่งมอบเฟอร์นิเจอร์ล่าช้า โดยปรับเป็นรายวันตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุถูกต้องแล้วหรือไม่

๒. กรณีหากความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุตามข้อ ๑ ถูกต้องแล้ว รัฐวิสาหกิจ บ. จำเป็นต้องมีการรายงานเพื่อขอแก้ไขสัญญาซื้อขาย โดยนำข้อความว่า “(แต่ละสถานที่ติดตั้ง)” ออกก่อนดำเนินการตรวจรับพัสดุหรือไม่

๓. สัญญาซื้อขายฉบับนี้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ การแก้ไขสัญญาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือกรณีนี้เจ้าของโครงการ (ผู้จัดทำ TOR) สามารถเป็นผู้เสนอความเห็นในการขอแก้ไขสัญญาได้หรือไม่

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อหาหรือทั้งสามข้อดังกล่าวเป็นประเด็นเรื่องเดียวกัน จึงพิจารณารวมกันว่า ตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่งของสัญญาซื้อขายเฟอร์นิเจอร์ฯ ตามข้อหาหรือนี้กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้ซื้อมิได้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามสัญญาข้อ ๙ ผู้ขายจะต้องชำระค่าปรับให้ผู้ซื้อเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒ (๐.๒%) ของราคาส่งของที่ยังไม่ได้รับมอบ (แต่ละสถานที่ติดตั้ง) นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญาจนถึงวันที่ผู้ขายได้นำสิ่งของมาส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อจนถูกต้องครบถ้วน” ซึ่งข้อความว่า “(แต่ละสถานที่ติดตั้ง)” ในข้อสัญญาดังกล่าวเป็นเพียงข้อความที่ระบุไว้เพื่อความชัดเจนว่าจะต้องพิจารณาว่าสิ่งของที่ยังไม่ได้รับมอบนั้นอยู่ในส่วนที่จะต้องติดตั้งในสถานที่ใด อันเนื่องมาจากตามข้อ ๓ ของสัญญาได้กำหนดวันส่งมอบของสถานที่ติดตั้ง ๒ แห่ง ไว้แตกต่างกัน ซึ่งจะมีผลต่อการคำนวณจำนวนวันที่จะคิดค่าปรับตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่งของสัญญาดังกล่าว แต่การคิดค่าปรับในส่วนของราคาส่งของนั้นจะต้องคิดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒ ของราคาส่งของแยกตามราย

* อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการสูงสุด, ปฏิบัติราชการในหน้าที่รองเลขาธิการอัยการสูงสุด

** สำนักข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย เลขรับที่ ท. ๑๐๘/๒๕๖๕

ขึ้นที่ยังไม่ได้รับมอบ โดยจะคิดค่าปรับจากราคาส่งของเต็ม ทั้งชุดได้เฉพาะกรณีสิ่งของที่ตกลงซื้อขายประกอบเป็นชุด แต่ผู้ขายส่งมอบเพียงบางส่วนหรือขาดส่วนประกอบ ส่วนหนึ่งส่วนใดไปทำให้ไม่สามารถใช้การได้สมบูรณ์ ซึ่งให้ ถือว่ายังไม่ได้ส่งมอบสิ่งของนั้นเลยตามข้อ ๑๐ วรรคสอง ของสัญญาดังกล่าว

ดังนั้น หากข้อเท็จจริงเป็นอย่างที่รัฐวิสาหกิจ บ. ชี้แจงว่า ตู้ทรงสูง จำนวน ๗ ตู้ ที่ผู้ขายส่งมอบล่าช้า ดังกล่าวเป็นพัสดุที่สามารถแยกรับมอบได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้งานร่วมกับเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ เฟอร์นิเจอร์ที่ส่งมอบล่าช้าดังกล่าวจึงไม่ใช่สิ่งของที่ตกลงซื้อขายประกอบเป็นชุด แต่ผู้ขายส่งมอบเพียงบางส่วนหรือขาดส่วนประกอบ ส่วนหนึ่งส่วนใดไปทำให้ไม่สามารถใช้การได้โดยสมบูรณ์ที่จะถือว่ายังไม่ได้ส่งมอบสิ่งของนั้นเลยอันจะคิดค่าปรับจากราคาส่งของเต็มทั้งชุดตามข้อ ๑๐ วรรคสองของสัญญาดังกล่าวได้แต่อย่างใด หากแต่จะต้องคิดค่าปรับเป็นรายวัน ในอัตราร้อยละ ๐.๒ ของราคาส่งของแยกตามรายชิ้นที่ยังไม่ได้รับมอบตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่งของสัญญาดังกล่าว การคิดค่าปรับแยกตามรายชิ้นของเฟอร์นิเจอร์ที่ผู้ขายส่งมอบล่าช้ากว่ากำหนด ตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงชอบด้วยข้อสัญญาดังกล่าวแล้ว ส่วนจะเป็นจำนวนเงินเท่าใดนั้นเป็นประเด็นข้อเท็จจริงที่รัฐวิสาหกิจ บ. จะต้องตรวจสอบและพิจารณา และเมื่อข้อสัญญาดังกล่าวเป็นไปตามหลักการโดยชอบและชัดเจนแล้ว กรณีไม่จำเป็นต้องแก้ไขสัญญาโดยนำข้อความว่า “(แต่ละสถานที่ติดตั้ง)” ออก ก่อนดำเนินการตรวจรับพัสดุนั้นแต่อย่างใด จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาประเด็นเรื่องผู้มีอำนาจเสนอความเห็นในการขอแก้ไขสัญญาดังกล่าว

หมายเหตุ

๑. เนื่องจากข้อหาเรื่องนี้ได้มีการจัดซื้อจัดจ้างก่อนวันที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ) ใช้บังคับและการตรวจรับและจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ จึงต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามนัยมาตรา ๑๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ

พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๓๔ ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการกำหนดค่าปรับไว้ทำนองเดียวกันกับข้อ ๑๖๒ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ โดยมิสาระสำคัญว่า การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ นอกจากการจ้างที่ปรึกษาให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละระหว่างร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๒๐ ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่การจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ ๑๐๐ บาท สำหรับงานก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อสาธารณชน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒๕ ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนดขั้นสูงสุดของการปรับก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ กวพ. กำหนด และในการทำสัญญาจ้างที่ปรึกษา หากส่วนราชการเห็นว่า ถ้าไม่กำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาจะเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ให้ส่วนราชการผู้จัดทำสัญญากำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๑๐ ของราคางานจ้างนั้นได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น และในกรณีการจัดหาสิ่งของที่ประกอบกันเป็นชุด ถ้าขาดส่วนประกอบส่วนหนึ่งส่วนใดไปแล้วจะไม่สามารถใช้การได้โดยสมบูรณ์ แม้คู่สัญญาจะส่งมอบสิ่งของภายในกำหนดตามสัญญา แต่ยังคงขาดส่วนประกอบบางส่วน ต่อมาได้ส่งมอบส่วนประกอบที่ยังขาดนั้นเกินกำหนดสัญญาให้ถือว่าไม่ได้ส่งมอบสิ่งของนั้นเลย ให้ปรับเต็มราคาของทั้งชุด

จากข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า สัญญาซื้อขายเฟอร์นิเจอร์ฯ ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดค่าปรับไว้สอดคล้องกับหลักการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๓๔ แล้ว ซึ่งการกำหนดค่าปรับดังกล่าวถือเป็นการกำหนดเบี้ยปรับในกรณีที่ถูกหนีไม่ชำระหนี้ที่ถูกต้องสมควรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ถ้าลูกหนี้ได้สัญญาไว้ว่าจะให้เบี้ยปรับเมื่อตนไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควร เช่นว่าไม่ชำระหนี้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้เป็นต้น นอกจากเรียกให้ชำระหนี้ เจ้าหนี้จะเรียกเอาเบี้ยปรับอันจะพึงรับนั้นอีกด้วยก็ได้”

๒. เมื่อค่าปรับตามสัญญาซื้อขายเฟอร์นิเจอร์ฯ ดังกล่าวถือเป็นเบี้ยปรับ การที่เจ้าหน้าที่จะเรียกเอาเบี้ยปรับจากลูกหนี้ จึงต้องดำเนินการให้เป็นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๑ วรรคสาม ซึ่งศาลฎีกาได้มีแนวคำพิพากษาในประเด็นว่า “ในเวลารับชำระหนี้” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตราดังกล่าว มีความหมายเพียงใด โดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๗๙/๒๕๕๐ ได้วินิจฉัยว่า “ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๑ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่ยอมรับชำระหนี้แล้ว จะเรียกเอาเบี้ยปรับได้ต่อเมื่อได้สงวนสิทธิไว้ เช่นนั้นในเวลารับชำระหนี้” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ต้องบอกกล่าวสงวนสิทธิเรียกเบี้ยปรับเฉพาะกรณีลูกหนี้ยอมรับชำระหนี้โดยสิ้นเชิงแล้วเจ้าหน้าที่ยอมรับชำระหนี้แล้วเท่านั้น ไม่ได้หมายถึงกรณีที่ลูกหนี้ขอชำระหนี้บางส่วน การที่จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระหนี้ตามเช็คมิใช่เป็นการชำระหนี้โดยสิ้นเชิง ดังนั้น แม้โจทก์จะมีได้บอกกล่าวสงวนสิทธิเรียกเบี้ยปรับในเวลาที่ได้รับชำระหนี้ที่จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระ โจทก์ก็ไม่หมดสิทธิที่จะเรียกเบี้ยปรับจากจำเลยทั้งสองตามเงื่อนไขที่ระบุในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกบัตรเครดิต โจทก์จึงชอบที่จะเรียกเบี้ยปรับดังกล่าวจากจำเลยทั้งสองได้”

อย่างไรก็ดี แม้ศาลฎีกาจะวางบรรทัดฐานในประเด็นดังกล่าวไว้ตามแนวทางข้างต้น แต่การที่เจ้าหน้าที่แจ้งสงวนสิทธิในการคิดค่าปรับแก่ลูกหนี้ทุกครั้งก่อนการรับชำระหนี้ ก็ย่อมมีความรัดกุมและป้องกันมิให้เกิดปัญหาโต้แย้งในปัญหาข้อกฎหมายได้

๓. นอกจากนี้ การที่เจ้าหน้าที่มีสิทธิเรียกเบี้ยปรับจากลูกหนี้ตามมาตรา ๓๘๑ ดังกล่าว ไม่ตัดสิทธิเจ้าหน้าที่ที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในมูลชำระหนี้ไม่ถูกต้องสมควรดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามนัยบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๘๑ วรรคสอง ที่ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๘๐ วรรคสอง กำหนดว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อการไม่ชำระหนี้ จะเรียกเอาเบี้ยปรับอันจะพึงรับนั้น ในฐานะเป็นจำนวนน้อยที่สุดแห่งค่าเสียหายก็ได้ การพิสูจน์ค่าเสียหายยิ่งกว่านั้น ท่านก่อนอนุญาตให้พิสูจน์ได้” มาใช้บังคับ

๔. สำหรับการเรียกค่าเสียหายนั้น จะเรียกได้มากน้อยเพียงใด อาจพิจารณาตามหลักการที่กำหนดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๒ โดย

มาตรา ๒๒๒ วรรคหนึ่ง เป็นกรณีการเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้ นั้น ส่วนมาตรา ๒๒๒ วรรคสอง เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนได้แม้กระทั่งเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ หากว่าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้คาดเห็น หรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนแล้ว ซึ่งศาลฎีกาได้มีแนวคำพิพากษาในกรณีนี้ไว้ว่า การที่โจทก์ทำสัญญาซื้อขายแอสฟัลต์ซีเมนต์จากจำเลยที่ ๑ มีข้อตกลงว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ส่งมอบสินค้าดังกล่าว ให้ถูกต้องตามสัญญา โจทก์มีสิทธิบอกเลิกสัญญา ริบหลักประกัน และในระหว่างที่ยังไม่บอกเลิกสัญญา จำเลยที่ ๑ ยินยอมให้โจทก์ปรับเป็นรายวันอัตราร้อยละ ๐.๒ ของราคาสินค้าที่ยังไม่ส่งมอบนับแต่วันครบกำหนดส่งมอบถึงวันบอกเลิกสัญญา เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่ส่งมอบสินค้าให้แก่โจทก์ตามกำหนดในสัญญา โจทก์ไม่ได้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาในทันที แต่โจทก์แจ้งให้จำเลยที่ ๑ ส่งสินค้า และแจ้งสงวนสิทธิการเรียกค่าปรับ จำเลยที่ ๑ มีหนังสือตอบรับยินยอมชำระค่าปรับตามสัญญา พฤติการณ์ถือว่าความเสียหายพิเศษของโจทก์ในส่วนนี้จำเลยที่ ๑ ได้คาดเห็นแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๒ จำเลยที่ ๑ จึงมีความผูกพันต้องชำระค่าปรับตามสัญญา เป็นรายวัน โจทก์เป็นส่วนราชการจะได้รับความเสียหายจากงานของราชการไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการซึ่งเป็นค่าเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษนั้น จะต้องเป็นเรื่องที่คู่ความได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๒ วรรคสอง และคู่กรณีจะต้องรับข้อเท็จจริงกันหรือนำพยานหลักฐานมาสืบให้ปรากฏ แต่เมื่อโจทก์ไม่ได้นำสืบให้ศาลเห็นว่าโจทก์เสียหายเป็นพิเศษอย่างไร จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องในส่วนนี้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๖๑/ ๒๕๕๐) ดังนั้น การเรียกเอาค่าเสียหายตามมาตรา ๒๒๒ วรรคสอง ซึ่งเป็นค่าเสียหายอันเกิดแต่พฤติการณ์พิเศษ จึงขึ้นอยู่กับกรับข้อเท็จจริงหรือการนำพยานหลักฐานมาสืบให้ปรากฏว่า คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนแล้ว

เจาะ...ฎีกาเด่น

ข้อความสนทนาผ่านแอปพลิเคชันไลน์อาจถือเป็นหลักฐาน เป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้พิมพ์เป็นสำคัญได้

รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชินนทรลีลา**
กรกช พุทธิพิทักษ์กุล***

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๒/๒๕๖๖

แม้ข้อความสนทนาผ่านระบบแอปพลิเคชันไลน์ระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ เป็นการสนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ถือว่าเป็นการส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และเป็นหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อจำเลยที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อข้อความสนทนานั้นยังฟังไม่ได้ว่าเงินจำนวน ๗,๘๐๐,๐๐๐ บาท ที่โจทก์มอบให้แก่จำเลยที่ ๑ ไปเป็นเงินกู้ยืม จึงไม่อาจถือเป็นหลักฐานกู้ยืมเงินเป็นหนังสือที่จำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อไว้แล้ว หรือเป็นหนังสือรับสภาพหนี้เงินกู้ยืมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙ ที่จะนำมาฟ้องร้องให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ รับผิดชอบตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง

(ชูศักดิ์ ทองวิฑูโกมลย์ - ชนิษฐา อรุณวงษ์ - อริยะ นาวินธรรม)

ข้อสังเกต การกู้ยืมเงินกว่า ๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป ต้องมีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อผู้พิมพ์เป็นสำคัญ ผู้ให้กู้จึงจะฟ้องร้องให้บังคับคดีกับผู้กู้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “การกู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้พิมพ์เป็นสำคัญ จะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่” แต่หากเป็นกรณีที่คุณสัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงกู้ยืมเงินกันโดยการส่งข้อความผ่านทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก อีเมล หรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการโต้ตอบ ฯลฯ แม้เป็นการสนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็ทำให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันได้ เนื่องจากการรับส่งข้อมูลดังกล่าวเป็นการกระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงต้องผูกพันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔^๑

* ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์.

** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์.

*** นติกร ศาลอุทธรณ์.

^๑ มาตรา ๗ ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของข้อความใดเพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา ๙ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดง ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดงแล้ว

มาตรา ๙ ในกรณีที่บุคคลพิมพ์ลงลายมือชื่อในหนังสือ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า

(๑) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นว่าเป็นของตน และ

(๒) วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมหรือข้อตกลงของคู่กรณี.

แม้ว่าข้อความทางแอปพลิเคชันจะไม่มีกรลงลายมือชื่อผู้ให้กู้ก็ตาม แต่การส่งข้อความทางแอปพลิเคชันที่ปรากฏชื่อผู้ส่ง และผู้ส่งยอมรับว่าได้ส่งข้อความจริง การกระทำดังกล่าวก็เท่ากับเป็นการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้วตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔ ซึ่งบัญญัติว่า “ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักขระ ตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น อีกทั้งเมื่อข้อความดังกล่าวในแอปพลิเคชันไลน์ข้างต้นก็ให้ถือเป็นหลักฐานการกู้ยืม

เงินเป็นหนังสือเช่นเดียวกันด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ให้กู้ยืมเงินในฐานะเจ้าหนี้สามารถอ้างข้อความดังกล่าวมาเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินเพื่อดำเนินคดีกับผู้กู้ยืมเงินและเรียกเงินที่กู้ยืมคืนได้^๒

อย่างไรก็ตาม แม้การส่งข้อความทางแอปพลิเคชันไลน์ดังกล่าวจะถือเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญแล้วก็ตาม แต่ยังคงต้องพิจารณาว่าหลักฐานดังกล่าวมีข้อความที่เป็นการกู้ยืมเงินกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ต่อไปด้วย กล่าวคือ หลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินนั้นต้องมีสาระสำคัญให้เห็นว่ามีการกู้ยืมเงินกันจริง แต่ไม่จำเป็นต้องระบุชัดเจนว่าเป็นหนี้เงินกู้ เพียงแต่ต้องมีข้อความว่ามีการรับเงินและจะมีการใช้คืน (ระบุจำนวนเงินที่ให้กู้ยืม)^๓ หรือมีข้อความแสดงให้เห็นว่าจำเลยผู้กู้มีหนี้สินอันจะพึงต้องชำระแก่โจทก์ผู้ให้กู้

^๒ ตัวอย่างที่วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน อาทิ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๐๘๙/๒๕๕๖ การที่จำเลยนำบัตรกดเงินสดควิกแคชไปถอนเงินและใส่รหัสส่วนตัวเปรียบได้กับการลงลายมือชื่อตนเอง ทำรายการเบิกถอนเงินตามที่จำเลยประสงค์ และกดยืนยันทำรายการพร้อมรับเงินสดและสลิป การกระทำดังกล่าวถือเป็นหลักฐานการกู้ยืมเงินจากโจทก์ ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗, ๘ และมาตรา ๙ ประกอบกับคดีนี้จำเลยมีการขอขยายระยะเวลาผ่อนชำระหนี้เงินสินเชื่อเงินสดควิกแคชที่จำเลยค้างชำระแก่โจทก์ ซึ่งโจทก์มีเอกสารซึ่งมีข้อความชัดเจนว่าจำเลยรับว่าเป็นหนี้โจทก์ขอขยายเวลาชำระหนี้ โดยจำเลยลงลายมือชื่อมาแสดง จึงรับฟังเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมอีกโสดหนึ่ง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๕๗/๒๕๖๐ จำเลยทำสัญญากู้ยืมเงินโจทก์ ๕๙๕,๕๐๐ บาท ตกงชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑ ต่อเดือน จำเลยได้รับเงินที่กู้ยืมครบถ้วนแล้ว หลังจากทำสัญญาจำเลยไม่ชำระต้นเงิน คงชำระดอกเบี้ย ๔ ครั้ง รวมเป็นเงิน ๖,๕๕๐ บาท การที่โจทก์ส่งข้อความทางเฟซบุ๊กถึงจำเลยมีใจความว่า เงินทั้งหมด ๖๗๐,๐๐๐ บาท ไม่ต้องส่งคืน ยกให้หมด ไม่ต้องส่งดอกเบี้ยอะไรมาให้ จะได้ไม่ต้องมีภาระหนี้สินติดตัว การส่งข้อความดังกล่าวเป็นการสนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ถือว่าเป็นการส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงต้องนำ พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗ ถึง มาตรา ๙ มาใช้บังคับด้วย แม้ข้อความนี้จะไม่มีการลงลายมือชื่อโจทก์ก็ตาม แต่การส่งข้อความทางเฟซบุ๊กจะปรากฏชื่อผู้ส่งด้วยและโจทก์ก็ยอมรับว่าได้ส่งข้อความถึงจำเลยจริง ข้อความการสนทนาดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า เป็นการแสดงเจตนาปลดหนี้ให้แก่จำเลยโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๔๐ แล้ว หนี้ตามสัญญา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๘๕/๒๕๖๖ วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน).

^๓ เช่น ในรับเงินที่มีข้อความแสดงว่าจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ได้รับเงินยืมจากโจทก์ โดยมีจำเลยที่ ๒ ลงชื่อเป็นผู้รับเงิน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๒๗/๒๕๕๖, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๗๑/๒๕๓๖, ๒๙๘๒/๒๕๓๕, ๑๕๐๔/๒๕๓๑ วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน) ; แต่หากมีข้อความเพียงว่าจำเลยได้รับเงินไปและลงลายมือชื่อจำเลยไว้ไม่เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงิน เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๗๙๙/๒๕๕๗, ๓๙๒๗/๒๕๕๖, ๕๒๓๕/๒๕๕๒ เป็นต้น, หลักฐานระบุว่าโจทก์จ่ายเงินตรงให้จำเลย ไม่มีข้อความว่าจำเลยต้องคืนหรือต้องจ่ายดอกเบี้ย ไม่เป็นหลักฐานการกู้ยืมเงิน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๕๑๑/๒๕๕๖), ลงลายมือชื่อสั่งจ่ายเช็คโดยมิได้มีข้อความว่ากู้หรือยืม ไม่ใช่หลักฐานแห่งการกู้ยืม (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๕๘/๒๕๔๘, ๗๐๕๐/๒๕๕๗ - แม้ด้านหลังเช็คจะเขียนข้อความว่าเพื่อชำระหนี้เงินกู้ก็ตาม), เอกสารสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนมีข้อความว่า “ข้าพเจ้า ด. เจ้าของรถได้นำรถจำนองไว้กับ ข. เป็นจำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท” และลงลายมือชื่อไว้ ข้อความตามเอกสารดังกล่าวไม่มีข้อความใดที่แสดงว่าจำเลยได้กู้ยืมเงินโจทก์ไป จึงไม่ใช่หลักฐานแห่งการกู้ยืม (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๕๑/๒๕๔๕).

โจทก์สามารถนำสืบพยานบุคคลเพื่ออธิบายว่าหนี้ที่ระบุไว้ในเอกสารนั้น เป็นหนี้ที่เกิดจากนิติสัมพันธ์ในเรื่องกู้ยืมได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๑๘๓/๒๕๕๖)

ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๒/๒๕๖๖ คดีนี้ ข้อความสนทนานั้นโจทก์อ้างเพียงฝ่ายเดียวว่าจำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงินโจทก์ ส่วนจำเลยที่ ๑ คงส่งข้อความตอบรับโดยใช้ถ้อยคำแต่เพียงว่าจะติดตามเงินจำนวนดังกล่าวให้ มิได้ยอมรับโดยชัดแจ้งว่ามีการกู้ยืมเงินกัน จำเลยที่ ๑ ยังส่งข้อความในลักษณะว่าเงินจำนวนดังกล่าวเป็นเรื่องการวางรถยนต์ที่ร่วมลงทุนกันแต่รถยนต์ถูกอายัด จำเลยที่ ๑ พยายามติดตามให้นายบอย ชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ และยังมีข้อความสนทนาที่นายบอยขอชำระหนี้ให้แก่โจทก์ด้วย ทำให้มีน้ำหนักเชื่อได้ว่าโจทก์กับนายบอยร่วมลงทุนเกี่ยวกับ

รถยนต์ราคาแพง โดยมีจำเลยที่ ๑ มีส่วนร่วมรู้เห็นอีกทั้งการกู้ยืมเงินจำนวนมากเช่นนี้ทางนำสืบของโจทก์กลับไม่ปรากฏมีการเรียกผลประโยชน์หรือดอกเบี้ยเป็นการตอบแทนกันอันเป็นการผิดปกติวิสัย ข้อความสนทนาตามที่โจทก์นำสืบมายังไม่พอมิให้น้ำหนักให้รับฟังได้ว่าเงินจำนวน ๗,๘๐๐,๐๐๐ บาท ที่โจทก์มอบให้แก่จำเลยที่ ๑ ไปเป็นเงินกู้ยืม จึงไม่อาจถือเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินเป็นหนังสือที่จำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อไว้แล้ว หรือเป็นหนังสือรับสภาพหนี้เงินกู้ยืมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙ โจทก์จึงจะนำมาฟ้องร้องให้บังคับคดีจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ รับผิดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง หาได้ไม่

วิเคราะห์ข้อสอบแปลไทยเป็นอังกฤษ ผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามจิว) สอบวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

ข้อสอบออกให้แปลเรื่อง “การค้ามนุษย์” หรือ “Trafficking in persons (TIP)” โดยข้อสอบดัดแปลงจาก Case Digest: Evidential Issues in Trafficking in Persons Case เรียบเรียงโดย United Nations Office on Drugs and Crime หรือ UNODC (สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๗

ศาลยุติธรรมจัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ในศาลอาญามาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ โดยมีอำนาจหน้าที่พิจารณาคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นอกจากนี้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้จัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ขึ้นในศาลอุทธรณ์

“แผนกคดีค้ามนุษย์” ศาลยุติธรรมแปลว่า “Human Trafficking Case Division”

UNODC เป็นผู้นำระดับโลกในการต่อต้านยาเสพติดและอาชญากรรมระหว่างประเทศ (UNODC is a global leader in the fight against illicit drugs and international crime.) UNODC ดำเนินงานในทุกภูมิภาคของโลกผ่านเครือข่ายขนาดใหญ่ของสำนักงานพื้นที่ (UNODC operates in all regions of the world through an extensive network of field offices.) (ที่มา: https://thailand.un.org/en/admin/structure/unct_static_tag/47)

ข้อสอบมีทั้งหมด ๖ ย่อหน้า คະแนนเต็ม ๒๐ คະแนน คະแนนแต่ละย่อหน้าไม่เท่ากัน มีตั้งแต่ ๒ ถึง ๖ คະแนน ขึ้นอยู่กับความยาวของแต่ละย่อหน้า

คำถามย่อหน้าแรกสั้น แต่เป็นประโยคความซ้อน (complex sentence) สองประโยค ผู้เข้าสอบควรแปล

เป็นประโยคความเดียว (simple sentence) หลายประโยค

“การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมที่มีเหยื่อเป็นศูนย์กลาง มีลักษณะที่ซับซ้อนและมืองค์ประกอบความผิดหลากหลายที่จะต้องพิสูจน์ให้ปรากฏ ด้วยเหตุนี้คดีค้ามนุษย์จึงมีปัญหาทางพยานหลักฐานที่ยุ่งยาก และปัญหาดังกล่าวจะขึ้นกับลักษณะเฉพาะของการกระทำความผิดและพฤติกรรมของเหยื่อ โดยที่การเบิกความของเหยื่อมักเป็นพยานหลักฐานสำคัญแห่งคดี”

ธงคำตอบ

“Trafficking in persons is a victim-centred crime, complex by its nature and requiring a constellation of circumstances in order to establish it. As a result, such cases present particularly complex evidential issues, many of which hinge upon the particular nature of this crime and the behaviour of victims, whose testimony is often the central piece of evidence.”

กรณีเป็นไปไม่ได้และไม่มีผู้เข้าสอบคนใดสามารถแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ตรงตามต้นฉบับเพราะเป็นลักษณะของประโยคที่ส่วนขยายหลายส่วน ผู้เข้าสอบควรแบ่งประโยคแรกออกเป็นสองประโยค ดังนี้ ๑. การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมที่มีเหยื่อเป็นศูนย์กลาง และ ๒. การค้ามนุษย์มีลักษณะที่ซับซ้อนและมืองค์ประกอบความผิดหลากหลายที่จะต้องพิสูจน์ให้ปรากฏ หรือจะใช้คำว่า that หรือ which เชื่อมก็ได้ ไม่ว่าจะแปลรูปแบบใด ต้องระวังให้ข้อความที่แปลเป็นประโยคสมบูรณ์ (complete sentence) ไม่ใช่เศษ

* ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา; คำศัพท์ภาษาอังกฤษและ synonym จาก www.collinsdictionary.com

ประโยค (fragment) หากเป็นเศษประโยค จะได้ไม่เต็ม ๒ คะแนนในย่อหน้านี้ การแปลประธานซ้ำสองครั้งคือการซ้ำคำมนุษย์ ไม่ผิด ไม่เสียคะแนน เพราะอย่างไรเสียผู้ตรวจข้อสอบไม่ได้ตรวจตามตรงทุกตัวเป๊ะ ๆ อยู่แล้ว เพียงแต่สิ่งที่ผู้เข้าสอบเขียนจะต้องได้ใจความครบถ้วนตามที่คำถามตั้งไว้

แม้ธงคำตอบจะเป็น British English เนื่องจากใช้คำว่า centred และ behaviour หากผู้เข้าสอบเขียนตอบเป็น American English ว่า centered และ behavior ก็ไม่ได้ถูกหักคะแนน ทั้งจะตอบบางคำเป็น British English บางคำเป็น American English ก็ได้ จะถูกหักคะแนนก็ต่อเมื่อสะกดผิดเท่านั้น

คำว่า “ขึ้นกับ” เรามักนึกถึงคำว่า “depend on” ซึ่งก็ได้คะแนน แม้ธงจะใช้คำยากกว่า “hinge (up) on” ก็ตาม คำ synonyms อื่น ๆ เช่น rest on, be subject to, hang on, be contingent on เป็นต้น

คำถามย่อหน้ารองสุดท้าย

“นอกจากนี้ ยังมีอุปสรรคอีกมากมายหลายประการที่อาจจะขัดขวางการเรียนรู้ระหว่างกันของประเทศต่าง ๆ ได้ ยกตัวอย่างเช่น คำพิพากษาที่วางหลักกฎหมายย่อมวางหลักตามกฎหมายภายในซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ดังนั้น จึงกลายเป็นข้อจำกัดโดยธรรมชาติในการเรียนรู้กฎหมายของแต่ละประเทศ กฎหมายภายในของแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่ององค์ประกอบความผิดคำมนุษย์ หลักการรับฟังพยานทั่วไป หลักการรับฟังพยานพิเศษ ในกรณีคดีคำมนุษย์ อีกทั้งมีความแตกต่างในหลักกฎหมายอาญาทั่วไปทั้งด้านสารบัญญัติและวิธีบัญญัติด้วย”

ธงคำตอบ

“Moreover, there are a number of **obstacles** which may **impede** learning among national jurisdictions. For instance, case law follows upon legislation, which may **vary** among States, thus imposing natural limits on

what can be directly learned from jurisdiction to jurisdiction. National laws may **differ** regarding elements of the offence, evidential rules in general, special evidential rules in trafficking cases, and different substantive criminal law principles and procedural law.”

คำว่า “อุปสรรค” นอกจาก “obstacle” ใช้คำว่า **obstruction, block, barrier, hurdle** ก็ได้

คำว่า “ขัดขวาง” นอกจาก “impede” ซึ่งมีความหมายว่า to block or make progress or action difficult ใช้คำว่า **hinder, stop, check, bar, hold up** ก็ได้

คำว่า “แตกต่าง” นอกจาก “vary” สามารถใช้คำว่า **differ, be different, be dissimilar, diverge** ก็ได้

ในประโยคถัดมาแม้ภาษาไทยจะเขียนว่า “ความแตกต่าง” ซึ่งเป็นคำนาม แต่ในธงคำตอบใช้ part of speech ประเภทคำกริยาคือ differ ก็สามารถใช้ได้ トラบเท่าที่ความหมายครบถ้วน

ผลการสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาสนามจิว สองปีที่ผ่านมา (๒๕๖๕ และ ๒๕๖๖) ที่มีผู้สอบผ่าน ๖ คน และ ๕ คน ตามลำดับนั้น อุปสรรคใหญ่ที่สุดคือ คะแนนภาษาอังกฤษ ที่ส่วนใหญ่ทำได้ไม่ถึงครึ่งคือไม่ถึง ๓๐ จาก ๖๐ คะแนน เดิมคะแนนภาษาอังกฤษจะใช้ไปอ้อม ข้อกฎหมายเนื่องจากจะทำคะแนนภาษาอังกฤษได้ ๖๐ - ๖๕% แต่ด้วยความที่ข้อสอบแปลและข้อสอบอ่านจับใจความยวขึ้น เนื้อหาซับซ้อนขึ้น และคำถามอ่านจับใจความบางข้อถามแบบต้องใช้ข้อมูลประกอบมากกว่าหนึ่งย่อหน้า ประกอบกับข้อสอบข้อสามที่ให้เขียนความเรียงหรือวิเคราะห์มีภาษาลาตินเข้ามาเกี่ยวข้องในคำถามบ่อยครั้งขึ้น กลยุทธ์ของผู้เข้าสอบต้องเปลี่ยนไป โดยต้องทำข้อกฎหมายให้ได้อย่างน้อย ๕๐% หรือแม้กระทั่งต้องทำให้ได้ ๕๕% - ๖๐% เพื่อไปอ้อมข้อภาษาอังกฤษเสียด้วยซ้ำ ส่วนข้อภาษาอังกฤษต้องตั้งเป้าไว้ให้ได้ ๕๐% หากได้ต่ำกว่า ๔๐% หรือ ๒๔ คะแนนจาก ๖๐ โอกาสที่จะสอบผ่านมีน้อยมาก

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง

รวินท์ ชัยภวัตรภักดิ์*

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) พ.ศ. ๒๕๖๖ วิชากฎหมายอาญา

คำถามข้อ ๑

นายซ่าไม่พอใจที่นางสาวหนึ่งคนรักเก่านอกใจและทราบว่านางสาวหนึ่งกับนายสองคนรักใหม่นัดไปรับประทานอาหารด้วยกันหลังเลิกงาน ตอนเช้านายซ่าไปซื้อน้ำมันเบนซินใส่ขวดโซดาและไฟแช็กจากร้านค้าและหาเศษผ้าปิดขวดน้ำมัน ต่อมาเวลา ๒๑ นาฬิกา นายซ่าตามไปพบนางสาวหนึ่งและนายสองยืนใกล้ซัดกันอยู่บริเวณหน้าร้านอาหารที่เกิดเหตุ นายซ่าจุดไฟที่ผ้าปิดขวดน้ำมันแล้วขว้างไปที่นางสาวหนึ่ง แต่ขวดน้ำมันที่ติดไฟกระทบพื้นทำให้ขวดแตก น้ำมันในขวดและไฟกระเด็นถูกแขนของนายสอง นางสาวเจ้าของร้านซึ่งอยู่ในร้านเห็นเหตุการณ์จึงเดินเข้ามาห้าม เมื่อเข้าไปใกล้ นายสองห่างกันประมาณ ๑ เมตร ไฟจากขวดน้ำมันที่ตกพื้นลุกไหม้ลามไปที่ตัวของนางสาม นายซ่าตกใจเพราะไม่ตั้งใจทำร้ายนางสามจึงวิ่งหลบหนี นางสาวหนึ่งไม่ได้รับบาดเจ็บ ส่วนนายสองและนางสามได้รับบาดเจ็บต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลเป็นเวลานานหนึ่งเดือน หลังจากนั้นนายสองสามารถกลับบ้านได้ แต่นางสามมีอายุมากไม่สามารถทนพิษบาดแผลได้จึงถึงแก่ความตาย

ให้วินิจฉัยว่า การกระทำของนายซ่าเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใด

ธงคำตอบข้อ ๑

นายซ่าจุดไฟที่ผ้าปิดขวดน้ำมันแล้วขว้างไปที่นางสาวหนึ่ง เป็นการกระทำโดยมีเจตนาทำร้ายนางสาวหนึ่ง นายซ่าลงมือกระทำไปตลอดแล้วแต่การ

กระทำไม่บรรลุผลเพราะขวดน้ำมันที่ติดไฟไม่ถูกนางสาวหนึ่ง การที่นายซ่าไปซื้อน้ำมันใส่ขวดโซดาและไฟแช็กจากร้านค้าแล้วหาเศษผ้าปิดขวดน้ำมันในตอนเช้า เป็นการเตรียมการและมีโอกาสคิดทบทวนการกระทำ ความกระทำโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๓๘/๒๕๓๗) การกระทำของนายซ่าจึงเป็นความผิดฐานพยายามทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๖, ๒๘๙ (๔) ประกอบมาตรา ๘๐

ขณะเกิดเหตุ นายสองยืนอยู่ใกล้กับนางสาวหนึ่ง การที่นายซ่าจุดไฟที่ผ้าปิดขวดน้ำมันแล้วขว้างไปที่นางสาวหนึ่ง นายซ่าย่อมเห็นผลของการกระทำได้ว่าอาจทำให้นายสองได้รับอันตรายแก่กายได้ จึงเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทำร้ายร่างกายนายสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ วรรคสอง เมื่อนายสองได้รับบาดเจ็บต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลเป็นเวลาหนึ่งเดือน เป็นการป่วยเจ็บจนประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า ๒๐ วัน จึงเป็นอันตรายสาหัส การกระทำของนายซ่าจึงเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสตาม มาตรา ๒๙๗ (๘) มิใช่การกระทำต่อนางสาวหนึ่งแล้ว ผลของการกระทำเกิดแก่นายสองโดยพลาดไปตาม มาตรา ๖๐ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๖๑/๒๕๕๙) และมีใช้การกระทำโดยไตร่ตรองที่จะทำร้ายนายสองไว้ก่อน การกระทำของนายซ่าจึงไม่เป็นความผิดตาม มาตรา ๒๙๘

* อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาฯ เนติบัณฑิตยสภา

ขณะนายช่าวางขวดน้ำมันที่ติดไฟไปที่นางสาวหนึ่ง นางสามอยู่ในร้านและนายช่าไม่อาจสังเกตเห็นผลได้ว่าอาจทำให้นางสามได้รับอันตรายแก่กายได้ จึงมิใช่เป็นการกระทำโดยมีเจตนาทำร้ายนางสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ แต่เป็นกรณีที่น่ายช่ามีเจตนากระทำต่อนางสาวหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่นางสามโดยพลาดไป จึงต้องถือว่านายช่ามีเจตนาทำร้ายนางสามด้วย เมื่อนางสามถึงแก่ความตายเนื่องจากการกระทำของนายช่า การกระทำของนายช่าจึงเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามมาตรา ๒๙๐ วรรคสอง, ๒๘๙ (๔) ประกอบมาตรา ๖๐ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๓๘/๒๕๓๗)

หมายเหตุ

๑. ประเด็นปัญหาสำคัญของคำถามข้อนี้ ได้แก่ กรณีการกระทำของนายช่าต่อนางสาวหนึ่งเป็นเจตนาทำร้ายร่างกายหรือเจตนาฆ่าผู้อื่น ซึ่งตรงคำตอบเฉลยว่าเป็นเจตนาทำร้ายร่างกาย และประเด็นกรณีการกระทำของนายช่าต่อนายสองและนางสามเป็นเจตนาเล็งเห็นผลหรือการกระทำโดยพลาด ซึ่งตรงคำตอบต่อกรณีนายสองเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเล็งเห็นผล ส่วนกรณีนางสามเป็นการกระทำโดยพลาด

๒. หลักกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวกับคำถามข้อนี้ได้แก่ **การกระทำโดยเจตนา** หมายถึง กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ วรรค ๒ โดย **เจตนาประสงค์ต่อผลหรือเจตนาโดยตรง (dol direct)** ได้แก่ ความประสงค์ต่อผลที่ผู้กระทำมีอยู่ในขณะที่กระทำ ส่วน **เจตนาเล็งเห็นผลหรือเจตนาโดยอ้อม (dol indirect)** หมายถึงการที่ผู้กระทำยอมเล็ง

เห็นผลของการกระทำ ผู้กระทำอาจไม่ประสงค์ให้เกิดผลอันทำให้การกระทำนั้นเป็นความผิดขึ้น แต่ถ้าผู้กระทำยอมเล็งเห็นผลนั้นแล้ว ก็ต้องถือว่าผู้กระทำมีเจตนาดุจเดียวกับได้กระทำโดยประสงค์ต่อผลที่เล็งเห็นด้วยเหมือนกัน นอกจากนี้ **การกระทำโดยพลาดหรือเจตนาอ้อม** หมายถึง เจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่งโดยพลาดไป กฎหมายให้ถือว่ากระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น แต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ลงโทษหนักขึ้น เพราะฐานะหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับบุคคลที่ได้รับผลร้าย มิให้นำกฎหมายนั้นมาใช้บังคับเพื่อลงโทษผู้กระทำให้หนักขึ้น ตามมาตรา ๖๐

๓. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ตรงคำตอบข้อนี้อ้างอิงได้แก่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๓๘/๒๕๓๗ วินิจฉัยว่า “จำเลยใช้ของเหลวไวไฟเทราดผู้ตายตั้งแต่ศีรษะลงมาถึงพื้นห้องของเหลวไวไฟดังกล่าวเป็นวัตถุไวไฟที่ร้ายแรงติดไฟได้ง่ายและสามารถลุกลามไปได้ทั้งร่างกายเมื่อเทของเหลวไวไฟแล้วจำเลยใช้ไฟแช็กจุดไฟที่ต้นคอผู้ตาย ก่อให้ไฟไหม้ตามตัวของผู้ตายร้อยละ ๙๐ ของร่างกาย จึงเป็นการกระทำโดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลที่จะฆ่าผู้ตาย จำเลยได้ขอซื้อไฟแช็กจาก ส. ครั้งหนึ่งแล้ว แต่เพื่อนจำเลยห้ามไม่ให้ ส. ขายให้ทั้งจำเลยเป็นผู้ริเริ่มโทรศัพท์นัดให้ ค. และผู้ตายไปตกลงเรื่องชู้สาวในวันเกิดเหตุและเตรียมการซื้อไฟแช็กเพื่อประสงค์ใช้ในการจุดไฟ การกระทำของจำเลยชี้ให้เห็นว่าจำเลยได้คิดทบทวนล่วงหน้าก่อนจะกระทำผิดแล้ว จำเลยจึงมีความผิดฐานฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ขณะจำเลยใช้ของเหลวไวไฟเทราดไปที่ผู้ตายนั้น โจทก์ร่วมที่ ๒ ลูกจากที่นั่งมาที่ผู้ตายห่างเพียง ๑ เมตร จะเข้าไปห้ามปรามจำเลย แต่กลับรู้สึกตัวว่ามีไฟลุกไหม้ที่หน้าตามลำตัวด้านหน้าและที่มือทั้งสองข้าง อันเกิดจากการ

^๑ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ จิตติ ดิงศภัทย์, **กฎหมายอาญา ภาค ๑**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (เนนทური : บจ.ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง, กันยายน ๒๕๕๕), หน้า ๑๙๖-๒๓๔, ๒๓๗-๒๔๖.

กระทำของจำเลยที่ใช้ของเหลวไวไฟเทราดผู้ตายแล้ว ของเหลวไวไฟกระเด็นไปถูกตัวโจทก์ร่วมที่ ๒ ด้วย ทำให้โจทก์ร่วมที่ ๒ ได้รับความเจ็บที่ใบหน้าและตามลำตัว ด้านหน้าใช้เวลารักษา ๕ เดือน ถือได้ว่าจำเลยกระทำโดยเจตนาฆ่าแก่โจทก์ร่วมที่ ๒ ซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๐ ด้วย เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ไม่ถึงแก่ความตาย จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าโจทก์ที่ ๒ โดยไตร่ตรองไว้ก่อนอีกบทหนึ่ง จำเลยใช้ของเหลวไวไฟเทราดและจุดไฟให้ลูกไหม้ผู้ตายขณะอยู่ในห้องทำงานของโจทก์ร่วมที่ ๒ บนชั้นสองของตึกแถวที่เกิดเหตุซึ่งเป็นโรงเรียนที่พักอาศัย และเป็นโรงเรียนสอนตัดเสื้อของโจทก์ที่ ๑ ปรากฏว่านอกจากไฟจะลุกไหม้ผู้ตาย และโจทก์ร่วมที่ ๒ แล้ว ยังลุกไหม้โต๊ะ เก้าอี้ และพื้นห้องของโจทก์ร่วมที่ ๑ ดังกล่าวเสียหาย ซึ่งเห็นได้ว่าโดยลักษณะแห่งการกระทำของจำเลยเช่นนี้จำเลยย่อมเล็งเห็นผลการกระทำของจำเลยดังกล่าวได้ว่า ไฟต้องลุกไหม้ขึ้นภายในอาคารตึกแถวที่เกิดเหตุ ถือได้ว่าจำเลยกระทำโดยมีเจตนาวางเพลิงเผาโรงเรียนของโจทก์ร่วมที่ ๑ ด้วย”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๖๑/๒๕๕๙ วินิจฉัยว่า “ได้ความจากคำเบิกความของผู้เสียหายที่ ๒ ว่าคนร้ายขว้างขวดมาที่โต๊ะผู้เสียหายที่ ๑ ทำให้ขวดไปกระทบกับโต๊ะเป็นเหตุให้ขวดแตก น้ำมันที่อยู่ในขวดกระเด็น

มาถูกผู้เสียหายที่ ๒ และมีไฟลุกขึ้น เห็นได้ว่าขณะที่จำเลยขว้างขวดบรรจุน้ำมันที่มีไฟติดอยู่ไปที่โต๊ะของผู้เสียหายที่ ๑ นั้น ผู้เสียหายที่ ๒ นั่งอยู่ใกล้กับผู้เสียหายที่ ๑ จำเลยย่อมเล็งเห็นผลได้ว่าน้ำมันที่ติดไฟจะกระเด็นไปถูกผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งนั่งอยู่ใกล้กับผู้เสียหายที่ ๑ ได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยเจตนาเล็งเห็นผลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ วรรคสอง หาใช่เป็นการกระทำโดยพลาดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๐” (ศาลฎีกาคัดดี้นวินิจฉัยว่าจำเลยมีเจตนาทำร้ายร่างกาย)

เคล็ด(ไม่)ลับ

คำถามข้อนี้เป็นกรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ซึ่งผู้อ่านหรือนักศึกษาอาจพบเห็นข่าวทำนองนี้ได้ตามสื่อต่าง ๆ ซึ่งการแต่งข้อสอบกฎหมายบางครั้งก็อาจนำมาจากข่าวที่เกิดขึ้นจริงควบคู่กับคำพิพากษาศาลฎีกาและหลักกฎหมาย หรือบางครั้งก็อาจจะแต่งจากคำพิพากษาศาลฎีกาประกอบกับหลักกฎหมายในฎีกานั้น ๆ ที่เดียวเลยก็ได้ ดังนั้นการทำข้อสอบกฎหมายให้ได้คะแนนที่ดี นักศึกษาจำต้องมีความรอบรู้หลาย ๆ ด้าน อย่างไรก็ตามหากมีเวลาจำกัดการอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาและท่องตัวบทก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอยู่

หลักและสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตอนจบ)

ดร.สันติ มิวทองคำ*

ต่อจากฉบับที่แล้ว

๔. อำนาจหน้าที่พนักงานอัยการ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

๔.๑ “รับแจ้งการจับกุมควบคุม”^{๒๑} เมื่อมีการจับกุมควบคุมผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เจ้าหน้าที่รัฐผู้รับผิดชอบต้องแจ้งการจับกุมและควบคุมให้พนักงานอัยการทราบ เพื่อให้พนักงานอัยการตรวจสอบถ่วงดุลคุ้มครองสิทธิป้องกันมิให้ผู้ถูกจับถูกทรมาน กระทำโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือกระทำให้สูญหาย

๔.๒ “ยื่นคำร้องขอต่อศาล”^{๒๒} พนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งยุติการกระทำความผิดที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือกระทำให้สูญหาย

๔.๓ “รับแจ้งความ รับคำร้องทุกข์ และรับผิดชอบการสอบสวน”^{๒๓} พนักงานอัยการ มีอำนาจรับคำร้องทุกข์และสอบสวนคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทรมานตามมาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗

๔.๔ “เข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวน”^{๒๔} พนักงานอัยการมีอำนาจเข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทรมานตามมาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำให้

บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนฝ่ายอื่นเป็นพนักงานสอบสวนผู้ทำการสอบสวนและรับผิดชอบ คดีทั้งนี้ภายหลังจากที่ได้รับแจ้งเหตุแห่งคดีจากพนักงานสอบสวน

๔.๕ “แจ้งและใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน”^{๒๕} พนักงานอัยการมีหน้าที่แจ้งสิทธิและเรียกค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทรมานตาม มาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ แทนผู้เสียหายหากผู้เสียหายร้องขอ

๕. อำนาจศาล ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

๕.๑ ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๑) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ^{๒๖} มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดเกี่ยวกับการทรมานตามมาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗

(๒) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ^{๒๗} มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดเกี่ยวกับการทรมานตามมาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำ

* ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง

^{๒๑} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ วรรคสอง

^{๒๒} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๖ (๒)

^{๒๓} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง

^{๒๔} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ วรรคสาม

^{๒๕} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓

^{๒๖} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๓๔

^{๒๗} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๓๔

ให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ แม้ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๖

(๓) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเขตอำนาจเหนือความผิดเกี่ยวกับการทรمانตามมาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ ที่กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร^{๒๘}

๕.๒ ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเปิดเผยข้อมูลผู้ถูกควบคุมตัว

(๑) ศาลอาญาหรือศาลจังหวัด และศาลอุทธรณ์^{๒๙} มีอำนาจไต่สวนและ “สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลผู้ถูกควบคุมตัว” ในคดีความผิดเกี่ยวกับการทรمانตามมาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ ที่บันทึกไว้ตามมาตรา ๒๓

๕.๓ ศาลมีอำนาจสั่งให้ยุติการทรمان การกระทำที่โหดร้าย หรือการทำให้บุคคลสูญหาย หรือออกคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกกระทำ

(๑) ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา^{๓๐} มีอำนาจไต่สวนฝ่ายเดียวโดยพลัน เกี่ยวกับการการกระทำทรمانตาม มาตรา ๕ การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ และมีคำสั่ง

(๑) ให้ยุติการทรمان การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๒) เปลี่ยนสถานที่ควบคุม

(๓) ให้ผู้ถูกควบคุมพบญาติ ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเป็นการส่วนตัว

(๔) ให้มีการรักษาพยาบาล ประเมินโดยแพทย์ และฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ

(๕) เปิดเผยเอกสารบันทึกข้อมูลอื่นใด

(๖) กำหนดมาตรการในการยุติ หรือเยียวยาเบื้องต้นแก่ผู้เสียหายในการทรمانการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๗) สั่งให้ปล่อยผู้ถูกควบคุมทันที

๖. สิทธิของผู้เสียหายและทนายความ

๖.๑ ผู้เสียหายหรือทนายความ มีสิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ “เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุม”^{๓๑} ที่เจ้าหน้าที่รัฐบันทึกไว้ตามมาตรา ๒๓

๖.๒ ผู้เสียหายหรือทนายความ มีสิทธิร้องคำร้องขอต่อศาลขอให้สั่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ “เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุม”^{๓๒} ที่เจ้าหน้าที่รัฐบันทึกไว้ตามมาตรา ๒๓

๖.๓ ผู้เสียหายหรือทนายความ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลไม่สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ “เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุม”^{๓๓} ที่เจ้าหน้าที่รัฐบันทึกไว้ตามมาตรา ๒๓

๖.๔ ผู้เสียหายหรือทนายความ มีสิทธิร้องคำร้องขอต่อศาลขอให้ “สั่งยุติการกระทำทรمانการกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้สูญหาย”^{๓๔}

๖.๕ กรณีผู้เสียหายมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนจากการทำความผิดตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๑) ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับแจ้งให้ทราบถึงสิทธิดังกล่าวในโอกาสแรกจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ

^{๒๘} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๘ มาตรา ๓๔ ประกอบ ป.อาญา มาตรา ๑๐

^{๒๙} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๔ วรรคสอง วรรคสาม

^{๓๐} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗

^{๓๑} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง

^{๓๒} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๔ วรรคสอง

^{๓๓} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๔ วรรคสาม

^{๓๔} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๖ (๑)

(๒) ผู้เสียหายมีสิทธิร้องขอให้พนักงานอัยการเรียกค่าสินไหมทดแทน แทนตนได้ในชั้นพิจารณาคดีของศาล^{๓๕}

๗. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำต่อบุคคลสูญหาย

๗.๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีจำนวน ๑๗ คน มี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการที่กรม. แต่งตั้งกรรมการผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มี อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นกรรมการ และเลขานุการ^{๓๖}

๗.๒ มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ วาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๖ - ๑๘ มีองค์ประชุมและการประชุม ตามมาตรา ๒๐

๗.๓ มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๑๙

๗.๔ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นฝ่ายธุรการของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๑

๘. การเลื่อนบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ตาม พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ พ.ศ. ๒๕๖๖ และผลของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๖๖ ที่วินิจฉัยให้ พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ตกไปไม่มีผลบังคับใช้มาแต่ต้น

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ (หรือ พ.ร.บ.) และพระราชกำหนด (หรือ พ.ร.ก.) เป็นกฎหมายที่อยู่ในลำดับศักดิ์เดียวกัน แต่มีที่มาจากต่างกันกล่าวคือ “พระราชบัญญัติ” จะตราโดยความเห็นของรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๑๔๕ ขณะที่ “พระราชกำหนด” จะตราโดยคณะรัฐมนตรี

เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ และคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ และเมื่อพระราชกำหนดมีผลบังคับใช้แล้ว คณะรัฐมนตรีต้องนำพระราชกำหนดนั้นเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภาเพื่อพิจารณาว่าจะอนุมัติหรือไม่ หากรัฐสภาให้การอนุมัติพระราชกำหนดนั้นจะมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติ แต่หากรัฐสภาไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นจะตกไป ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒ รัฐสภาไทย เห็นว่าการทรมานบุคคลหรือการทำให้บุคคลสูญหาย โดยเฉพาะผู้กระทำให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มาตรการการป้องกันและปราบปรามการเยียวบุคคลผู้ถูกระทำให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงเห็นชอบให้ตรา พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ออกบังคับใช้เป็นกฎหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ และให้มีผลบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ นับแต่วันที่กฎหมายฉบับดังกล่าวประกาศในราชกิจจานุเบกษาถึงวันที่มีผลบังคับใช้เป็นเวลาประมาณ ๔ เดือน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายฉบับดังกล่าว มีเวลาเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เช่น เจ้าพนักงานตำรวจ สังกัด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่ต้องบันทึกภาพและเสียงขณะจับและควบคุมผู้ต้องหาจนกว่าจะส่งตัวให้แก่พนักงานสอบสวน โดยขณะควบคุมตัวผู้ต้องหาที่มีหน้าที่ต้องแจ้งให้พนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมทราบโดยทันที และต้องจัดทำบันทึกข้อมูลผู้ถูกจับโดยละเอียด ตลอดจนต้องให้ญาติหรือทนายความของผู้ต้องหาเข้าถึงข้อมูลเหตุและรายละเอียดแห่งการจับกุมควบคุมตัวผู้ต้องหาได้ ทั้งนี้ตาม

^{๓๕} พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๓๓

^{๓๖} ดู พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๑๔

พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ เป็นต้น ขณะที่ สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ก็ต้องออกระเบียบวิธีปฏิบัติในการรับแจ้งเหตุการณ์ควบคุมผู้ต้องหาเพื่อเข้าคุ้มครองสิทธิผู้ถูกจับมิให้ถูกละเมิดหรือทรมานและป้องกันการทำให้ ผู้ถูกจับสูญหาย (หรือป้องกันการซ้อม ทรมาน อุ้มหาย เป็นต้น) หากแต่ต่อมาวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ก่อน พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีผลบังคับใช้เพียง ๓ วัน คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ตรา พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีสาระสำคัญคือให้ “**เลื่อนการบังคับใช้ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และ มาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ**” จากเดิมมีผลบังคับใช้วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ให้มีผลบังคับใช้ไปเป็นวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ โดยคณะรัฐมนตรีให้เหตุผลในการออก พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ฉบับดังกล่าวว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ยังมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณ การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ส่งผลให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุม ไม่มีหน้าที่บันทึกภาพและเสียงขณะจับและควบคุมผู้ต้องหาและไม่มีหน้าที่แจ้งการควบคุมผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุม ทราบรวมถึงไม่ต้องจัดทำบันทึกข้อมูลผู้ถูกจับโดยละเอียด ตลอดจนไม่จำเป็นต้องให้ญาติหรือทนายความของผู้ต้องหาเข้าถึงข้อมูลเหตุและรายละเอียดแห่งการจับกุมควบคุมตัวผู้ต้องหาทั้งนี้จนกว่าจะถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ก่อนที่รัฐสภาจะพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติ พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จำนวน ๙๙ คน เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณ การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบ

ปรามการทรมานฯ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ “มีใช้” กรณี “ฉุกเฉินมีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้” และ “การเลื่อนบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ” อันเป็นเงื่อนไขในการตราพระราชกฤษฎีกา (หรือ พ.ร.ก.) ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง จึงร่วมกันเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ซึ่งวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๖๖ ว่าเหตุในการตรา พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง และให้ พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ตกไปไม่มีผลบังคับใช้มาแต่ต้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ “มีผลให้” พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ไม่เคยถูกเลื่อนการบังคับใช้ และถือว่า พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นมา มีผลทางกฎหมาย และการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๘.๑ การบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ภายหลังคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

(๑) การจับกุมและควบคุมผู้ต้องหา นับแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ก่อนวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ขณะ พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ยังมีผลบังคับใช้ ที่เจ้าพนักงานผู้จับกุม “มิได้” ดำเนินการบันทึกภาพและเสียงขณะจับและควบคุมผู้ต้องหาจนถึงเวลาที่ส่งตัวผู้ต้องหาให้แก่พนักงานสอบสวน และเจ้าพนักงานผู้จับกุม “มิได้” แจ้งให้พนักงานอัยการและนายอำเภอทราบถึงการควบคุมตัวผู้ต้องหา ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ “ถือได้ว่ามีเหตุอันสมควรอันเป็นเหตุสุดวิสัย” ที่เจ้าพนักงานผู้จับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหาไม่อาจปฏิบัติ

ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ ได้ การจับกุมและควบคุม ตลอดจนพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวแม้มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ ย่อมรับฟังได้ และเจ้าพนักงานผู้จับกุมควบคุม “ไม่มี” ความรับผิดชอบทางอาญาฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๒) การจับกุม และควบคุมผู้ต้องหา นับแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีผลบังคับครบทุกมาตราโดยบริบูรณ์แล้ว ส่งผลให้เจ้าพนักงานผู้จับกุม เช่น เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานอื่นซึ่งจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหา “มีหน้าที่” ต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมผู้ต้องหาจนถึงเวลาส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือมีการปล่อยตัวผู้ต้องหา และขณะควบคุมผู้ต้องหา เจ้าพนักงานผู้จับกุมต้องแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการควบคุมตัวผู้ต้องหาทราบ พร้อมทั้งต้องจัดทำบันทึกข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องหาผู้ถูกจับกุมโดยละเอียด ตลอดจนต้องให้ญาติหรือทนายความของผู้ต้องหาเข้าถึงข้อมูลเหตุและรายละเอียดแห่งการจับกุมควบคุมตัวผู้ต้องหา ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และ มาตรา ๒๔

(๓) มีข้อสังเกตว่า กรณีเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมควบคุมผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และ มาตรา ๒๔ หากได้ความว่าเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมควบคุมผู้ต้องหา มีเจตนา “พิเศษ” ในการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบทกฎหมายดังกล่าวเพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับยอมเข้าข่ายเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตาม ป.อาญา มาตรา ๑๕๗ ได้ แต่หากเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมควบคุมตัวผู้ต้องหาฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม

บทบัญญัติแห่ง ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และ มาตรา ๒๔ โดยมีเจตนา “พิเศษ” เพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับ เพียงแต่เลินเล่อหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามย่อมส่งผลให้พยานหลักฐานที่เจ้าพนักงานผู้จับกุมควบคุมตัวผู้ต้องหาจัดทำในชั้นจับกุมมีน้ำหนักน้อยจนถึงเสียไปไม่อาจรับฟังหรือใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันผู้ต้องหาในชั้นพิจารณาของศาลได้ เป็นต้น

๘.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ภายหลังจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ต้องปฏิบัติตามหน่วยงานของรัฐดังกล่าวจึงออกแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้ออกคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือคำสั่ง ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๑๙๒๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่องกำหนดแนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕^{๓๗} ถึงเจ้าพนักงานตำรวจผู้มีอำนาจหน้าที่จับกุมควบคุมและสอบสวนผู้ต้องหาให้ปฏิบัติ โดยมีสาระสำคัญและแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และ มาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๒) กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครองได้ออกคำสั่งกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๔๑๙๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่องการใช้บังคับมาตรา ๒๒ - ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕^{๓๘} ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

^{๓๗} ด่วนให้โลกคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติฉบับดังกล่าวได้ที่

^{๓๘} ด่วนให้โลกคำสั่งและเอกสารที่เกี่ยวข้องของกรมการปกครองได้ที่ www.dopa.go.th

<https://bit.ly/3N9m1v>

ให้ปฏิบัติหน้าที่ตาม แนวทางการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัวและการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่กรมการปกครองเคยกำหนด เพื่อให้เป็นไปตาม บทบัญญัติแห่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และ มาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๓) สำนักงานอัยการสูงสุด อัยการสูงสุดได้ออกคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด ส่วนที่ ๑๐๐๗ (พท)/ว ๕๘ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เรื่องแนวทางปฏิบัติกรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศใช้บังคับ^{๓๙} ถึงพนักงานอัยการแจ้งให้หน่วยงานภายในของสำนักอัยการสูงสุดที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๖ และแนวทางปฏิบัติว่าด้วยการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดไว้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ทั้งนี้โดยมีเนื้อหาการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และ มาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๔) กระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ออกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัวและการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖^{๔๐} กำหนดแนวทางในการบันทึก

ภาพและเสียงในขณะจับกุมและควบคุม การแจ้งการควบคุม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติได้ถูกต้องตาม บทบัญญัติ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และมีมาตรฐานเดียวกัน กำหนดแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวมาตรา ๒๓ (แบบ ปท.๑) ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๕) สำนักงานศาลยุติธรรม เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม ได้ออกหนังสือที่ ศย ๐๑๖/ว ๑๐๙๖ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ๒๒^{๔๑} ถึงหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมชักซ้อมความเข้าใจและแนวทางการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับดังกล่าว

บทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ นับเป็นวิวัฒนาการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกจับ ผู้ต้องหา และปวงชนชาวไทย ในชั้นจับกุมหรือควบคุมตัวก่อนส่งตัวผู้ถูกจับเข้าสู่กระบวนการสอบสวนอีกบทหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย

^{๓๙} แนวปฏิบัติเพิ่มเติมดู

(๑) หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๗ (พท)/ว ๔๐๙ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

(๒) หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๙ (พท)/ว ๓๘ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖

(๓) หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ส่วนที่ ๑๐๐๙ (พท)/ว ๕๒ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

^{๔๐} ระเบียบคณะกรรมการฯ และแบบ ปท.๑ ฉบับเต็ม สามารถดูได้ที่ <https://shorturl.at/fsAJZ> หรือ www.moj.go.th

^{๔๑} ดาวโหลดแนวทางชักซ้อมความเข้าใจตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรมฉบับดังกล่าวได้ที่

<https://jla.coj.go.th/th/content/category/detail/id/๑๖๐๒/iid/๓๒๐๘๖๒>

สวัสดิ์ศรีรับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

ประเมศวร์ อินทรชุมนุม*

เนื่องจากข้อมูลของสามัญสมาชิกและสมาชิกวิสามัญแห่งเนติบัณฑิตยสภาไม่เป็นปัจจุบัน เนติบัณฑิตยสภาในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอเชิญชวนให้สมาชิกเข้ามาปรับปรุงข้อมูลได้ด้วยตนเองทางเว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา (www.thethaibar.or.th) เพื่อสิทธิประโยชน์ของสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ แผนกทะเบียนสมาชิกและทนายความ โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๒๒

แผนกคำพิพากษาฎีกาและวารสาร

สั่งจองหนังสือคำพิพากษาฎีกาและนิตยสารบทบัญญัติออนไลน์ (<https://publication.thethaibar.or.th/deka>)

- เปิดสั่งจองหนังสือคำพิพากษาฎีกา ประจำปี ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป
- เปิดสั่งจองนิตยสารบทบัญญัติ เล่มที่ ๘๐ ประจำปี ๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ แผนกคำพิพากษาฎีกาและวารสาร โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๒

หรือ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๕

แผนกตำราและคำบรรยาย

เปิดจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยสามารถจองผ่านระบบออนไลน์ <https://textbook.thethaibar.or.th> (๑ ชุด มี ๑๖ เล่ม)

← SCAN QR CODE

- รับผิดชอบต่อตนเอง ราคาชุดละ ๑,๘๐๐ บาท
- ไปรษณีย์ลงทะเบียน ราคาชุดละ ๒,๔๐๐ บาท (รวมค่าจัดส่งแล้ว)
- ไปรษณีย์ลงทะเบียน (ด่วนพิเศษ) EMS ราคาชุดละ ๓,๐๐๐ บาท (รวมค่าจัดส่งแล้ว)

หมายเหตุ

๑. การชำระเงินผ่านเคาเตอร์ธนาคาร มีค่าธรรมเนียม ๑๐ บาท เท่ากันทุกสาขาทั่วประเทศ
๒. ผู้สั่งจองหนังสือ มีค่าบริการระบบออนไลน์ ๒๐ บาท เท่ากันทุกประเภทการสั่งจอง
๓. กรณีผู้สั่งจองได้ทำการสั่งจองและชำระเงินประเภทใดแล้วไม่สามารถเปลี่ยนประเภทได้
๔. กรณีผู้สั่งจองได้ทำการสั่งจองและชำระเงินแล้ว ไม่สามารถรับเงินคืนได้ทุกกรณี
๕. ผู้สั่งจองโดยแสดงความจำนงรับหนังสือด้วยตนเอง โปรดมารับหนังสือให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่มารับตามกำหนดถือว่าสละสิทธิ์
๖. การส่งคืนหนังสือ จะต้องไม่มีการขีดเขียน ฉีกขาด หรือทำสัญลักษณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น และส่งคืนภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันที่ได้รับหนังสือ

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา, ประธานคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, อัยการอาวุโส สำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดพิธีทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง
เนื่องในโอกาสส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ๒๕๖๗

วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๙.๓๕ น. นายชาติ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานในพิธีทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง พระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๙ รูป เพื่อความเป็นสิริมงคล เนื่องในโอกาสส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ๒๕๖๗ และสืบสานประเพณีอันดีงาม ณ บริเวณโถงชั้น ๑ อาคารเนติบัณฑิตยสภา โดยมีผู้อำนวยการกองกลาง ผู้อำนวยการกองบริการ พนักงานเนติบัณฑิตยสภา นักศึกษาสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และผู้มีจิตศรัทธา ร่วมพิธีฯ ดังกล่าวด้วย

บรรณาธิการ | กลอง

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วง กรุงสุโขทัย ทรงทำนุบำรุงปกครองบ้านเมืองด้วยพระเมตตาธรรมต่ออาณาประชาราษฎร์ทรงสร้างสรรค์มรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมที่สำคัญ ๆ ของชาติไว้อย่างเนืองนิตย์ มรดกของชาติที่สำคัญที่สุดก็คือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเมื่อประมาณปีพุทธศักราช ๑๘๒๖ อันเป็นต้นกำเนิดของอักษรไทยที่ใช้กันในทุกวันนี้ พระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติของพระองค์ท่านล้วนแต่เป็นการวางรากฐานแห่งความเจริญไว้ให้แก่ประเทศไทยและปวงชนชาวไทย ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านดังที่ได้ประจักษ์ รัฐบาลและปวงชนชาวไทยจึงได้พร้อมใจกันถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์ท่านเป็น "มหาราช" พระองค์แรกของชาติไทย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้วันที่ ๑๗ มกราคม ของทุกปี เป็น "วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช"

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ สารอวยพรปีใหม่ จาก นายกเนติบัณฑิตยสภา บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “๑๗ มกราคม วันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช”, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “การตรวจรับพัสดุและการคิดคำนวณค่าปรับตามสัญญาซื้อขาย” โดย นาดลินี ยุติธรรมดำรง กล่าวถึง รัฐวิสาหกิจ บ. ขอหาหรือกรณีการคิดคำนวณค่าปรับกรณีการส่งมอบเฟอร์นิเจอร์ล่าช้า โดยปรับเป็นรายชิ้นตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุถูกต้องแล้วหรือไม่ ฯลฯ, บทความ เจาะลึกกาเด่น เสนอเรื่อง “ข้อความสนทนาผ่านแอปพลิเคชันไลน์อาจถือเป็นหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญได้” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนินทรลีลา และ กรกช พุทธิพิทักษ์กุล กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๒/๒๕๖๖, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “วิเคราะห์ข้อสอบแปลไทยเป็นอังกฤษ ผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามจีว) สอบวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ โดย ดร.กนก จุลมนต์ กล่าวถึง ข้อสอบออกให้แปลเรื่องเกี่ยวกับ “การค้ามนุษย์” หรือ “Trafficking in persons (TIP)” โดยข้อสอบดัดแปลงจาก Case Digest : Evidential Issues in Trafficking in Persons Case เรียบเรียงโดย United Nations Office on Drugs and Crime หรือ UNODC (สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ พร้อมทั้งแนะนำกลยุทธ์ในการทำข้อสอบ, บทความ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง” โดย วรินทร์ ชัยภิวัตรภักดี เสนอเรื่อง “ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) พ.ศ. ๒๕๖๖” วิเคราะห์คำถามข้อที่ ๑ วิชากฎหมายอาญา, บทความเรื่อง “หลักและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕” โดย ดร.สันติ ผิวทองคำ เสนอเป็นตอนจบปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย ประเมศวร์ อินทรชุมนุม

พบกันใหม่เดือนกุมภาพันธ์

กฤษฎา บุญยสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนเพชรโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐